

Johanneksen evankeliumin selitys 33
Joh. 10:16-42

Juutalaiset torjuvat Jeesuksen

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä Jeesuksen puheeseen, jossa hän sanoi olevansa *hyvä paimen*. Emme kuitenkaan päässeet hyvä paimen –teemaa ihan loppuun, vaan vasta jakeeseen 15 asti. Puhe jatkuu näin:

Minulla on myös muita lampaista, sellaisia, jotka eivät ole tästä tarhasta, ja niitäkin minun tulee paimentaa. Ne kuulevat minun ääneni, ja niin on oleva yksi lauma ja yksi paimen (Joh. 10:16)

Toinen lauma

Mitä Jeesus oikein tarkoittaa vertauspuheensa tällä kohdalla? Että hänellä on jokin toinenkin lammaslauma, jota hänen tulee paimentaa?

Hän viittaa selvästikin pakanakansoihin, siis ei-juutalaisiin kansoihin. Maan päällisen vaelluksensa aikana Jeesus toimi pääasiassa juutalaisten parissa, heidän Messiaanaan. Mutta hänen oli tarkoitus olla, ei ainoastaa juutalaisten, vaan koko maailman vapahtaja, niin kuin pienoisevankeliumissa sanotaan:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. (Joh. 3:16)

Tämä Messiaan koko maailmaa ja kaikkia kansoja koskeva tehtävä oli ennustettu jo Vanhassa testamentissa. Profeetta Jesajan mukaan Jumala sanoo valitsemalleen Messiaalle näin:

Liian vähäistä on sinulle, joka olet minun palvelijani, kohottaa ennalleen Jaakobin sukukunnat ja tuoda takaisin Israelin säilyneet: minä panen sinut pakanain valkeudeksi, että minulta tulisi pelastus maan ääriin asti. (Jes. 49:6)

Tämä toteutuu siten, että pakanakansatkin saavat kuulla Jeesuksesta ja hänessä maailmaan tulleesta mahdollisuudesta päästä armollisen Jumalan yhteyteen. Silloin toteutuu se, että pakanatkin kuuluvat Jeesuksen laumaan, siihen, joka koostui alunperin juutalaisista, mutta johon koko maailman oli ihan alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitus kuulua. Silloin on vain yksi lauma ja yksi paimen.

Vapaaehtoinen uhri

"Isä rakastaa minua, koska minä annan henkeni - saadakseni sen jälleen takaisin. Kukaan ei sitä minulta riistä, itse minä sen annan pois. Minulla on valta antaa se ja valta ottaa se takaisin. Niin on Isäni käskenyt minun tehdä." (Joh. 10:17-18)

Tämä tarkoittaa sitä, että Jeesus suostui kuolemaansa vapaaehtoisesti. Jumala ei pakottanut häntä siihen, eivätkä ihmiset olisi kyenneet vahingoittamaan häntä, jos hän ei olisi suostunut olemaan puolustamatta itseään.

Jeesuksen vapaaehtoinen suostuminen uhriksi kertoo siitä, miten suuri hänen rakkautensa meitä kohtaan oli ja on. Hän sääli ja rakasti meitä, koska tiesi, miten paljon me tarvitsemme hänen uhriaan. Hänen inhimillinen säälinensä on samalla jumalallista, hehkuvaa rakkautta, samaa, jolla kaikki on luotu.

Samalla se on Jumalan Pyhän Kolminaisuuden persoonien välistä rakkautta. Jeesus, eli Poika, rakastaa Isää niin paljon, että on kaikessa kuuliainen hänelle. Isä rakastaa Poikaa ja hyväksyy hänen uhrinsa ja hänen rakkautensa. Me pääsemme osallisiksi Kolminaisuuden sisäisestä rakkaudesta, koska se toteutui myös ajassa, täällä maan päällä, siinä kun Jeesus suostui ristinnaulittavaksi meidän puolestamme. Je siinä, kun Isä herätti hänet kuolleista.

Kiihkeä tunnelma

Kuulijat eivät kuitenkaan vakuuttuneet, eivät ainakaan yksimielisesti, Jeesuksen puheesta:

Nämä sanat synnyttivät taas kiistaa juutalaisten kesken. Monet heistä sanoivat: "Hänessä on paha henki, hän on järjiltään. Mitä te häntä kuuntelette?" Toiset taas sanoivat: "Noin ei puhu sellainen, jossa on paha henki. Ja pystyisikö paha henki avaamaan sokeiden silmät?" (Joh. 10:19-21)

Jeesuksen puheet kuulostivat oudolta. Mutta toisaalta, teot kertoivat siitä, että Jeesus oli jotain muuta kuin riivattu tai henkisesti sairas.

Oli talvi, ja Jerusalemissa vietettiin temppelin vihkimisen vuosijuhlaa. Kun Jeesus käveli temppelialueella Salomon pylväikössä, juutalaiset piirittivät hänet ja tiukkasivat: "Kuinka kauan sinä kiusaat meitä? Jos olet Messias, sano se suoraan." (Joh. 10:20-24)

Mainittu juhla oli nimeltään *Hanukka* –juhla. Sitä vietettiin vuosittain sen muistoksi, että Juudas Makkabealainen oli vuosina 165-164 eKr. ajanut syyrialaiset pois Juudeasta, rakentanut uudelleen Jerusalemin temppelin häväistyn alttarin ja aloittanut jumalanpalveluksen uudelleen. Juutalaisen historioitsija Josefuksen mukaan tätä juhlaa nimitettiin ”valojen juhlaaksi” siksi, että juutalaiselle

kansalla tuli yllättäen mahdollisuus palvella Jumalaa. Se tapahtui ajankohtana, joka oli niin synkkä, että he eivät olleet uskaltaneet sellaista edes toivoa.

Ehkä Johanneksen evankeliumin kirjoittaja on maininnut Jeesuksen puheen ajankohdan siksi, että ilmassa oli jotenkin vastaava tunnelma. Hetki oli mahdollisimman synkkä, juutalaiset syyttävät Jeesusta riivatuksi. Mutta tosiasiaa hänessä oli koittamaisillaan uusi valon aika, jossa ihmiset voisivat kohdata Jumalan, vähän kuin Makkabealaisten aikana.

Jeesusta vastustavat juutalaisetkin tunsivat ilmassa roikkuvan painavana kysymyksen siitä, kuka Jeesus oikein oli. He olivat suorastaan kärsimättömiä: "Kuinka kauan sinä kiusaat meitä? Jos olet Messias, sano se suoraan."

Voisi sanoa, että he olivat melkein "herätyksen tilassa". Jumala oli ottanut heidät kiinni, eivätkä he saaneet Jeesusta mielestään. Hänen persoonansa ja sen salaisuus haastoi heitä sisäisesti, vaikkakin vastoin heidän tahtoaan.

Tällaisia ihmisiä on nykyäänkin. Jos sinä olet sellainen, niin onnittelut! Jumala on ottanut sinut kiinni. Sinä olet kuin kala Jeesuksen opetuslasten heittämissä verkossa, etkä sinä enää pääse siitä irti. Mutta älä huoli! Se on hyvä verkko. Se ei vedä sinua tuhoon, se vetää sinut Jeesuksen luo, armahdettavaksi, uudistettavaksi. Verkko tuntuu aluksi kovalta ja kiusalliselta, se kun osoittaa sinulle, että tosiaan tarvitset häntä. Mutta lopulta se ei tukahduta, vaan vapauttaa: "Minä olen portti. Se, joka tulee sisään minun kauttani, pelastuu. Hän voi vapaasti tulla ja mennä, ja hän löytää laitumen. - - Minä olen tullut antamaan elämän, yltäkylläisen elämän."

Jeesus vastasi: "Minähän olen sanonut sen teille, mutta te ette usko. Teot, jotka minä teen Isäni nimissä, todistavat minusta. Te ette kuitenkaan usko, koska ette ole minun lampaiani. Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille ikuisen elämän. He eivät koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä heitä minulta. Isäni, joka on heidät minulle antanut, on suurempi kuin kukaan muu, eikä kukaan voi riistää heitä Isäni kädestä. Minä ja Isä olemme yhtä." (Joh. 10:25-30)

Jeesus siis ei suostunut sanomaan kyselijöille enää tarkemmin sitä, oliko hän Messias vaiko ei. Ei sanominen uudelleen mitään auttaisi. Jeesus oli jo kertonut, kuka hän on. Myös hänen ihmetekonsa kertoivat siitä.

Kyselijät olivat siis jonkinlaisessa herätyksen tilassa, huojuivat sen rajalla, että uskoako Jeesukseen vaiko ei. Jeesus kuitenkin tiesi, kummalle puolelle he kallistuisivat: he eivät uskoisi.

Kuka saa uskoa?

Kuka sitten on Jeesuksen tarkoittama "minun lampaani", joka kuulee hänen äänensä ja seuraa häntä ja jolle hän antaa ikuisen elämän? Mitä tulee sellaisen ihmisen ajatella, joka haluaisi uskoa

Jeesukseen, mutta ei kykene? Pitääkö hänen ajatella, että Jeesus hylkää hänet ja sanoo: ”Sinä et kuitenkaan usko, koska et ole minun lampaani”?

No ei varmasti pidä! Jokainen saa soveltaa itseensä pienenisevankeliumin:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. "Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. (Joh. 3:16-17)

Sinäkin kuulut tuohon maailmaan, jonka hyväksi Jumala on antanut ainoan Poikansa. Siksi sinä saat soveltaa itseesi sen, että sinä kuulut näihin ”minun lampasiini”. Jos sinusta tuntuu siltä, että et voi tai osaa uskoa, niin käy sitkeästi pyytämään, että voisit uskoa. Vetoa Jeesuksen omaan lupaukseen:

Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen anova saa, ja etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan. Vai kuka teistä on se ihminen, joka antaa pojallensa kiven, kun tämä pyytää häneltä leipää, taikka, kun hän pyytää kalaa, antaa hänelle käärmeen? Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoa ennemmin teidän Isänne, joka on taivaissa, antaa sitä, mikä hyvää on, niille, jotka sitä häneltä anovat! (Matt. 7:7-11)

Jumalanpilkkaa vai kolminaisuusoppia?

Mutta tuossa tilanteessa ihmiset eivät suinkaan halunneet uskoa Jeesukseen. He halusivat vastakohtaa, Jeesuksen tappamista.

Juutalaiset alkoivat taas kerätä kiviä kivittääkseen Jeesuksen. Jeesus sanoi heille: "Minä olen teidän nähtenne tehnyt monta hyvää tekoa, jotka ovat lähtöisin Isästä. Mikä niistä antaa teille aiheen kivittää minut?" Juutalaiset vastasivat: "Emme me sinua minkään hyvän teon tähden kivitä, vaan jumalanpilkan tähden. Sinä teet itsesi Jumalaksi, vaikka olet ihminen." (Joh. 10:31-33)

Väkijoukko oli ymmärtänyt Jeesuksen edellisessä puheenvuorossa olevat sanat ”Minä ja Isä olemme yhtä.” Tuo oli väite, jossa Jeesus, vaikka oli ihminen, väitti olevensa Jumala. Juutalaisille se merkitsi pahinta mahdollista jumalanpilkkaa. Siksi he halusivat kivittää Jeesuksen.

Jeesuksen väite ”Minä ja Isä olemme yhtä” on eräs myöhemmän kolminaisuusopin raamatullinen lähde. Raamatussahan tuota oppia, jonka mukaan yksi Jumala on kolme persoonaa, Isä, Poika ja Pyhä Henki, ei vielä ole selkeästi muotoiltuna. Se muotoiltiin kirkossa myöhemmin, 300 –luvulla. Syynä oli Areios –nimisen diakonin lanseeraama harhaoppi, jonka mukaan Jeesus on Isä –Jumalaa alempi, jonkinlainen puolijumala.

Kolminaisuusoppi on kuitenkin Raamatussa, vaikkakaan ei selkeänä. Se on siellä siten, että Jeesus ja Jumala ja Pyhä Henki samaistetaan. Juuri niin kuin tässä: ”Minä ja Isä olemme yhtä.”

On huomattava, että Jeesus ei sano: ”Isä ja minä olemme yksi”. Se johtuu siitä, että Isä Jumala ja hänen Logoksensa, Jeesus, ovat eri persoonia. Vaikkakin he ovat olemukseltaan yksi Jumala. Samoin Henki on Jeesuksesta ja Isästä erillinen persoona, vaikkakin olemukseltaan sama Jumala kuin Isä ja Poika.

Perustelu ”vähäisemmästä suurempaan”

Jeesus vastasi: "Eikö teidän laissanne sanota: 'Minä sanoin: te olette jumalia.'? Niitä, jotka saivat Jumalan ilmoituksen, sanotaan siis jumaliksi, eikä pyhiä kirjoituksia voi tehdä tyhjäksi. Isä on minut pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan. Kuinka te voitte väittää minun pilkkaavan Jumalaa, kun sanon olevani Jumalan Poika? Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskoko minua. Mutta jos teen, uskokaa tekojani, vaikka ette minua uskoisikaan. Silloin te opitte ymmärtämään, että Isä on minussa ja minä olen Isässä." (Joh. 10:34-38)

Jeesuksen perustelu menee edellisessä jaksossa siten, että se on muodoltaan ”perustelu vähäisemmästä suurempaan” ja toimii näin:

Jos kerran Raamatussa ”jumaliksi” kutsutaan sellaisiakin ihmisiä, jotka toimivat Jumalan sanan välikappaleina, niin eikö paljon suuremmalla syyllä ”Jumalaksi” pidä kutsua sitä, joka on itse Jumalan Sana. Ja sellainenhan Jeesus on, persoonallinen Jumalan Logos, jonka välityksellä kaikki on luotu ja jossa Jumala ilmoittaa itsensä ihmisille.

Mutta tuo perustelu ei auttanut.

Juutalaiset yrittivät taas ottaa Jeesuksen kiinni, mutta hän ei jäänyt heidän käsiinsä. Jeesus meni jälleen Jordanin toiselle puolelle, sinne missä Johannes aluksi oli kastanut kansaa. Hän jäi sinne joksikin aikaa, ja hänen luokseen tuli paljon ihmisiä. He sanoivat: "Johannes ei tehnyt yhtään tunnustekoa, mutta kaikki, mitä hän tästä miehestä sanoi, on totta." Monet uskoivat siellä Jeesukseen. (Joh. 10:39-42)

Vaikka siis juutalaisten johtomiesten parissa Jeesus ei saanut kannatusta, tilanne ei ollut vielä mitenkään selvä. Yhä useammat vakuutuivat hänestä ja uskoivat hänen olevan Messias.